

Cirkulärnr: 2000:8
Diariernr: 2000/0072
Handläggare: Anders Nilsson
Annette Borg
Sektion/Enhet: Sektionen för ekonomistyrning
Datum: 2000-01-12
Mottagare: Ekonomi/finans
Revision
Rubrik: Redovisningsfrågor år 1999 och 2000

18-04-09

*Sektionen för ekonomistyrning
Anders Nilsson
Annette Borg*

Ekonomi/finans
Revision

Redovisningsfrågor år 1999 och 2000

I samband med det pågående bokslutsarbetet och inför upplägget av redovisningen för år 2000 informerar vi i detta cirkulär om ett antal aktuella redovisningsfrågor. Vi berör dels ett par nya rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, dels kontoplansfrågor med koppling till Kommun-Bas samt ett antal frågor som har beröring med SCB:s räkenskapsammansdrag.

Nya rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning

I slutet av 1999 beslutade Rådet för kommunal redovisning att utge tre nya rekommendationer. Vi informerar här kort om dessa rekommendationer. Rådet har tidigare skickat ut dessa rekommendationer till kommuner och landsting och de finns dessutom tillgängliga på Rådets hemsida www.rkr.a.se.

Redovisning av skatteintäkter, rekommendation nr 4

I korthet innebär rekommendationen att en kollektiv prognos för redovisningsårets slutavräkning för kommunalskatten ska bokföras i boksluten. Rekommendationen ska tillämpas senast från och med år 2001. Det innebär att kommunerna själva avgör vilket av åren 1999, 2000 eller 2001 de vill anpassa redovisningen till den nya rekommendationen.

Den prognos som ska användas ska bygga på regeringens uppräkningsfaktor. Om rekommendationen exempelvis ska tillämpas i bokslutet för år 1999 uppgår denna prognos för slutavräkningen för år 1999 till 641 kronor per invånare i kommunen den 1.11.1998.

Införandet av rekommendationen ska betraktas som byte av redovisningsprincip (se Redovisningsrådet för publika företags rekommendation RR 5). Det innebär att det år då kommunen väljer att tillämpa den nya redovisningsprincipen ska den resultatmässiga engångseffekt som uppstår på grund av bytet inte redovisas över resultaträkningen.

Exempel på beräkning och redovisning av engångseffekt

Olika kommuner hamnar i skilda lösningar beroende av vilken redovisningsprincip kommunen tillämpat i bokslutet året före det år bytet av princip sker.

A. För att exemplifiera beräkningen av engångseffekten kan vi anta att rekommendationen ska tillämpas i bokslutet för år 1999 och att man i bokslutet för år 1998 tillämpat principen att slutavräkningen för år 1997 hänförs till år 1998. Engångseffekten uppgår då till 26 kronor per invånare den 1.11.1997 vilket är prognosen för slutavräkningen av 1998 års skatteinkomster beräknad med regeringens uppräkningsfaktor för år 1998 som fastställdes i september 1998 (1,0355). Slutavräkningen för 1998 är nu känd och uppgår till 259 kronor per invånare. Skillnaden mellan den definitiva slutavräkningen och prognosen – 233 kronor per invånare – ska resultatredovisas i bokslutet för år 1999. I balansräkningen bokförs 26 kronor per invånare direkt mot det egna kapitalet.

B. Den kommun som i bokslut 1998 tillämpat principen att slutavräkningen för år 1996 hänförs till år 1998 och avser att tillämpa den nya rekommendationen från och med 1999 ska utöver slutavräkningen för 1998 även betrakta slutavräkningen för år 1997 (minus 22,14 kronor per invånare den 1.11.1996) som en engångseffekt som bokförs direkt mot det egna kapitalet i bokslutet för 1999. Observera att återbetalningsgarantin ingår i denna slutavräkning med ett belopp motsvarande plus 207 kronor per invånare den 1.11.1996. En del kommuner kan ha bokfört detta som statsbidrag.

C. För de kommuner som redan i bokslut 1998 har bokfört en prognos för 1998 års slutavräkning bör det inte bli aktuellt att byta redovisningsprincip 1999 eftersom man redan tillämpar en redovisningsprincip som ligger i linje med den nya rekommendationen. Någon engångseffekt, som inte ska resultatredovisas, uppkommer därför inte. Att kommunen kanske har använt sig av olika prognosmakare de olika åren saknar i detta sammanhang betydelse. Till redovisningsåret 1999 ska dessa kommuner hänföra mellanskillnaden mellan den prognos de bokfört i bokslut 1998 och det verkliga utfallet för slutavräkningen för 1998.

SCB:s räkenskapssammandrag

I SCB:s räkenskapssammandrag för år 1999 kommer inte den nya rekommendationen att tillämpas. I likhet med tidigare år kommer kommunalskatten att periodiseras enligt principen att slutavräkningen för 1998 hänförs till år 1999.

Kommun Bas

När periodisering av slutavräkningen enligt rekommendationen sker föreslår vi att följande konton enligt Kommun Bas 98 används. Konto **178, Upplupna skatteintäkter** eller konto **298, Förutbetalda skatteintäkter** (motsvarande konto enligt Kommun Bas 95R blir **138** respektive **238**). Motkonto är 805, Skatteavräkning.

Redovisning av särskild löneskatt på pensionskostnader, rekommendation nr 5

I korthet innebär rekommendationen att den särskilda löneskatten på pensionskostnader ska periodiseras och redovisas enligt samma principer som gäller för redovisning av pensioner enligt den kommunala redovisningslagen, den sk blandade modellen. Detta innebär att såväl de pensionsförpliktelser som redovisas som avsättning i balansräkningen som de pensionsförpliktelser som anges som ansvarsförbindelse ska inkludera den särskilda löneskatten. Löneskatten kan även redovisas som en separat post under rubriken "Avsättningar" i balansräkningen respektive rubriken "Ansvarsförbindelser".

Övergången till denna rekommendation ska senast vara genomförd från och med räkenskapsåret 2002. Det innebär att kommunerna själva avgör vilket av åren 1999, 2000, 2001 eller 2002 de vill anpassa redovisningen till den nya rekommendationen. Införandet av rekommendationen ska betraktas som byte av redovisningsprincip (se Redovisningsrådet för publika företags rekommendation RR 5).

Kommentar

Flertalet kommuner har tidigare år inte periodiserat den särskilda löneskatten. Praxis har varit att enbart utbetalning av skatten har definierats som kostnad. En periodisering av löneskatten enligt den blandade modellen innebär att kostnaderna ökar jämfört med tidigare praxis.

SCB:s räkenskapsammandrag

I räkenskapsammandraget för år 1999 kommer inte SCB att efterfråga en periodisering av den särskilda löneskatten.

Kommun Bas

När periodisering av den särskilda löneskatten sker föreslår vi att ett nytt balansräkningskontot **225 Avsättning för särskild löneskatt** enligt Kommun Bas 98 används (konto **285** enligt Kommun Bas 95R). Den årliga skuldförändringen kostnadsförs på konto **563**.

Redovisning av bidrag till infrastrukturella investeringar, rekommendation nr 6

Det förekommer att kommuner lämnar större så kallade infrastrukturella bidrag till annan än kommunen, de kan t ex avse vägtunnlar, broar eller järnvägsspår. Rekommendationen anger att om inte kommunen har den juridiska äganderätten och därmed kontroll över investeringen så kan inte någon aktivering och redovisning som tillgång i kommunens balansräkningen göras. Bidraget ska således kostnadsredovisas i resultaträkningen.

Nya Kommun Bas konton

Inför redovisningen år 2000 har vi i förhållande till kontoplanen Kommun Bas 98 och Kommun Bas 95R kompletterat kontoplanen med ytterligare ett par konton utöver de som omnämnts ovan.

Momsbidrag vid köp av verksamhet (år 2000)

Det bidrag som kommunen erhåller när man köper verksamhet för ej skattepliktig verksamhet har från och med år 2000 givits ett eget intäktskonto, *356 Momsbidrag vid köp av verksamhet*.

Den individuella delen av pensionskostnaden (år 2000)

Enligt pensionsavtalet PFA 98 är en viss procentsats av de anställdas lönesumma från och med år 2000 sk individuell del. De anställda ska ange vilka försäkringsbolag som får uppdraget att förvalta dessa pensionsmedel. Kommunens utbetalning av de pensionsmedel som grundar sig på år 2000 lönesummor kommer att ske under vintern år 2001. I bokslutet för år 2000 blir det därför aktuellt att periodisera denna kostnad. Enligt Kommun Bas 98 föreslår vi att detta görs via interimskonto *296 Upplupna pensionskostnader, individuell del (236 Kommun Bas 95R)*. För att särredovisa dessa kostnader från andra pensionskostnader föreslår vi att ett nytt konto *575 Pensionsutbetalningar individuell del* används som motkonto.

Räkenskapssammandraget 1999

Räkenskapssammandraget (RS) för 1999 års bokslut består av två steg. Steg 1 som avser kommunernas preliminära resultat- och balansräkning ska vara inlämnat senast den 1 mars. Steg 2 avser hela räkenskapssammandraget och ska vara SCB tillhanda senast den 28 april år 2000. Nytt för 1999 års RS är att SCB planerar att publicera ett urval av nyckeltal på internet löpande under våren och sommaren. Publicering sker efter att inlämnade uppgifter har granskats av SCB, återrapporterats till och godkänts av kommunen. Detta skapar möjlighet för de kommuner som i tid lämnat in RS att tidigt få tillgång till sina egna och andra kommuners nyckeltal.

För ytterligare information om RS 1999 hänvisar vi till det informationsbrev som SCB skickade ut i slutet på november till kontaktpersoner för RS och ekonomichefer.

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Anders Nilsson tel. 08 – 772 4235 och till Annette Borg tel. 08 – 772 4586.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Sektionen för ekonomistyrning

Lennart Hansson